

الگوهای ذهنی خبرگان در مورد چالش‌های دولت افقی در ایران

حسن دانایی فرد*، غلامرضا جندقی**، مهدی الوانی***، طیبه نیک رفتار****

چکیده

دست نیافتن به اهداف سیاست‌های عمومی یکی از مسائل حال حاضر اکثر کشورهای در حال توسعه است، که دلیل اصلی آن ضعف دولت افقی است. بدین معنا که هماهنگی لازم بین سازمان‌ها در اجرای سیاست‌های عمومی وجود ندارد. نگرش‌ها و دیدگاه‌های نخبگان در دولت تأثیر مهمی برای این هماهنگی و یکپارچگی دارد. این پژوهش به مطالعه ذهنیت‌ها در باب موانع فراروی همسازي خطمشی-های عمومی در ایران می‌پردازد و با به کارگیری روش کیو به دنبال شناخت ذهنیت دست‌اندرکار خط-مشی‌ساز، مجریان و خبرگان خطمشی در خصوص چالش‌های دولت افقی در ایران است. براین اساس بعد از مطالعه تالار گفتمان، بابه کارگیری فن دلفی دو دوری، نمونه کیو انتخاب شد. این نمونه در چهار طبقه (عوامل مدیریتی، برنامه‌ای، ساختاری و رفتاری) قرار گرفت. با استفاده از روش کیو، گزاره‌های تالار گفتمان تحلیل و هفت الگوی ذهنی آشکار شد. این هفت الگوی ذهنی تجلی گفتمانهای مهم در تالار گفتمان ملی در مورد همسویی خطمشی در ایران است. پژوهشگران، این الگوهای ذهنی را بدین صورت نامگذاری کردند: هدف‌گرایی، وحدت‌گرایی، سیاست‌گرایی، ثبات‌گرایی، تعادل‌گرایی، عملکردگرایی و معماری‌گرایی. این هفت الگوی ذهنی در انتهای این مقاله براساس تئوریهای موجود به صورت جزئی‌تر تفسیر خواهند شد.

کلید واژه‌ها: هماهنگی، چالش‌های دولت افقی، الگوهای ذهنی.

تاریخ دریافت مقاله: ۸۸/۰۲/۲۱ تاریخ پذیرش مقاله: ۸۹/۰۵/۱۹

* دانشیار دانشکده مدیریت، دانشگاه تربیت مدرس.

** دانشیار دانشکده مدیریت دانشگاه تهران (پردیس قم).

*** استاد دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه تهران (پردیس قم).

**** دانشجوی دکتری سیاستگذاری عمومی، دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران (پردیس قم) (نویسنده مسئول).

Email: Nikraftar@ut.ac.ir